

De Nederige Weg van de Kleine Ziel

Het mariale, gelovige en canonieke fundament van synodale onderscheiding

Inleiding

Nu de gehele Kerk onderweg is op de synodale weg, staan we voor een wezenlijke taak. Synodaliteit noopt tot een diepgaande geestelijke onderscheiding. In een tijd waarin maatschappelijke bewegingen en seculiere tendensen de Kerk dikwijls willen herleiden tot een dialoogstructuur, een parlementaire overlegtafel of een zoekproces zonder vaste grond, is de dringende vraag: *Waar toe roept de Heilige Geest ons werkelijk?*

Om op deze vraag te antwoorden, hoeven we het wiel niet opnieuw uit te vinden. Jezus reikt ons zelf een heldere, nederige weg aan: de weg van de kleine zielen. Een weg die niet steunt op menselijke overmacht, meerderheidsbesluiten of uiterlijk vertoon, maar op gehoorzaamheid, de maat van het Kruis en de geestelijke kleinheid waarin de Liefde Koning is.

I. De roeping van de Kleine Ziel in de Kerk

Wat is de specifieke plaats van de kleine ziel — en van het Legioen Kleine Zielen — te midden van alle kerkelijke bewegingen en religieuze ordes?

Op 12 augustus 1992 ontving de stichteres Marguerite een Boodschap van Jezus waarin deze roeping op profetische wijze wordt geschetst: op het moment van de Goddelijke Gerechtigheid zal het Legioen van de allerkleinsten vooropstappen en de lofzang van Gods Liefde zingen. Zij stappen naar voren, opdat de Gerechtigheid halthoudt om met vertedering te luisteren naar de liefdekreet van de kleinen.

Het is een roeping om niet boven de Kerk te gaan staan, maar juist in het diepste verborgene te bidden en lief te hebben. Toen Marguerite zich afvroeg wat haar persoonlijke plaats zou zijn binnen het geheel — in navolging van de Heilige Theresia van het Kindje Jezus, die ontdekte dat zij *"de liefde in het hart van de Kerk"* wilde zijn —, gaf Jezus haar op 29 maart 1979 een antwoord dat de kern raakt van ware kerkelijkheid:

"Ik zal van u het geliefde kind van mijn Kerk maken: de Kerk van de allerkleinsten, de Kerk van de zwakken, de Kerk waarin de Liefde Koning is."

Ware synodaliteit begint exact hier: bij het erkennen dat de Kerk in de eerste plaats de Kerk van de zwakken en kleinsten is, die leeft van ontvangen genade.

II. Geestelijke Onderscheiding en Gehoorzaamheid

Een synodaal proces dat niet verankerd is in gehoorzaamheid, loopt het gevaar te vervallen in menselijke willekeur. Wanneer een gelovige of een gemeenschap meent de Geest te horen, dient er steeds een gezond onderscheidingsvermogen te zijn.

Marguerite deed niets uit zichzelf. Zij vertrouwde haar innerlijke roerselen en inspiraties volledig toe aan haar geestelijk leidsman, die de Boodschappen van Jezus voorlegde aan het kerkelijk gezag. Pas na de officiële goedkeuring (*imprimatur*) werden de teksten vrijgegeven [¹].

Hier ligt een cruciale les voor de synodale weg: onderscheiden is niet het poneren van eigen verlangens of tijdsgeesten, maar luisteren in gehoorzaamheid. Men moet zeer klein zijn om te herkennen wat God vraagt. We moeten geen andere plaats zoeken dan die welke Jezus ons toewijst door gehoorzaamheid aan onze wettige kerkelijke oversten en het overgeleverde geloof (*salus animarum* [²]). Een synodaal proces is nooit een open overleg waarin alle leerstellige uitkomsten principieel mogelijk zijn; het is een luisteren naar de ontvangen Waarheid.

III. Maria onder het Kruis: De levende maatstaf voor synodaliteit

Het Tweede Vaticaans Concilie heeft Maria in *Lumen Gentium* (art. 58–63) niet zomaar “toegevoegd” aan het spreken over de Kerk. Zij is er diep mee verbonden. In nummer 58 wordt Zij getekend als de Vrouw die haar eenheid met haar Zoon bewaart tot onder het Kruis, waar Zij met Hem mee-lijdt en instemt met Zijn Offer aan de Vader [³]. Dat is geen randopmerking. Maria staat hier niet aan de zijlijn, maar midden in het gebeuren. Zij belichaamt de Kerk in haar meest radicale vorm: gehoorzaam, gelovig en bereid het lijden niet te ontlopen.

Die kruisgebonden houding wordt verder uitgewerkt in *Lumen Gentium* 60–62. Maria’s moederlijke rol doet niets af aan de unieke plaats van Christus als Verlosser, maar laat juist zien hoe krachtig zijn werk is [⁴]. Alles wat Zij doet, ontvangt Zij van Hem. En juist daarin wordt haar medewerking werkelijk betekenisvol. Het Concilie vermijdt nieuwe titels, maar houdt de inhoud vast: Maria’s handelen is echt, persoonlijk en vruchtbaar voor de Kerk. Ondergeschikt aan Christus, maar allesbehalve bijkomstig [⁵].

Vanuit dit perspectief kan Maria worden gezien als een stil, maar beslissend criterium voor kerkelijke onderscheiding. Zij laat zien wat het betekent om werkelijk “synodaal” te zijn: niet in de eerste plaats samen praten, maar samen bij

Christus blijven wanneer woorden tekortschieten. Waar haar plaats onder het Kruis niet meer richtinggevend is, verandert synodaliteit ongemerkt. Dan verschuift zij van een eucharistisch en offergericht verstaan van de Kerk naar een model van procedures, gesprekken en besluitvorming [⁶].

De profetische les van Lourdes en Fatima

Tegen deze achtergrond krijgen Lourdes en Fatima een bijzondere betekenis. Deze erkende mariale verschijningen voegen geen nieuwe leer toe, maar maken zichtbaar wat het Concilie theologisch heeft verwoord [⁷].

- **Lourdes:** Maria verschijnt als de Onbevleete Ontvangenis en roept op tot bekering en boete. Dat gebeurt niet in een sfeer van triomf, maar van genezing. De waarheid wordt hier niet opgelegd, maar ontsloten via nederigheid, lijden en genade. Lourdes laat zien dat genezing — persoonlijk én kerkelijk — niet los verkrijgbaar is van bekering en het aanvaarden van het Kruis [⁸].
- **Fatima:** Deze lijn wordt nog scherper. Maria waarschuwt voor een wereld en een Kerk die het lijden uit de weg gaan en zo de kracht van het Offer verliezen. Haar oproep tot gebed, boete en toewijding is geen randdevotie, maar een moederlijke correctie. Wie het Kruis verzwijgt, ondergraaft uiteindelijk de waarheid zelf. Fatima maakt duidelijk wat er gebeurt wanneer de Kerk haar kinderen liever om het lijden heen leidt dan erdoorheen [⁹].

Wanneer hedendaagse synodale teksten Maria slechts zijdelings noemen — als luisterende vrouw of symbool van nabijheid — maar haar plaats onder het Kruis niet laten meewegen, ontstaat er een tekort. Er wordt dan wel gesproken over onderscheiding, maar vergeten waar die onderscheiding haar volle gewicht krijgt: onder het Kruis, waar waarheid niet wordt berekend, maar gedragen [¹⁰].

IV. Onderscheiding en Normativiteit: Een Mariale Correctie vanuit het Kerkelijk Recht

In het kerkelijk recht is onderscheiding nooit vrijblijvend. Wanneer men spreekt over *discretio* in pastorale of synodale processen, veronderstelt dat altijd een vaste bedding: het geloof van de Kerk, haar sacramentele structuur en haar hiërarchische ordening. Het hoogste criterium is niet het proces zelf, maar het heil van de zielen (*salus animarum*, Canon 1752 [¹¹]).

Daarom kan synodaliteit canoniek gezien nooit worden opgevat als een open zoektocht waarin alles mogelijk is. Zij is altijd onderscheiding binnen gegeven grenzen. Het recht beschermt hier de theologie: onderscheiden betekent luisteren naar een waarheid die de Kerk ontvangt, niet naar een uitkomst die zij zelf

produceert [¹²]. Waar die normatieve verankering vervaagt, dreigt synodaliteit te veranderen in een procedureel model dat losraakt van de constitutie van de Kerk [¹³].

Juist hier krijgt Maria een betekenis die vaak over het hoofd wordt gezien. In *Lumen Gentium* verschijnt Zij niet als onderwerp van discussie, maar als normatieve gestalte [¹⁴]. Zij weegt geen opties af, maar stemt in met Gods wil, ook wanneer die haar langs het Kruis voert. Haar *fiat* onder het Kruis is geen resultaat van overleg, maar een daad van gehoorzame waarheid.

Daarmee laat Maria zien wat in het kerkelijk recht het verschil is tussen **raadplegen** en **beslissen**:

1. **Raadplegen:** Er kan breed worden geluisterd naar het volk van God.
2. **Beslissen:** De beslissing blijft gebonden aan het ontvangen geloof en aan het ambt dat dit geloof bewaart [¹⁵].

Maria staat hier model voor de Kerk zelf: zij ontvangt het Woord, draagt het en verliest het niet wanneer het lijden begint. Normativiteit blijkt zo geen rem op onderscheiding, maar haar voorwaarde.

Wanneer synodale processen sterk inzetten op dialoog en participatie, maar Maria niet erkennen als normatief icoon van gehoorzaamheid, ontstaat spanning. Onderscheiding dreigt dan te worden opgevat als een open zoekproces zonder vaste maatstaf. Canoniek gezien kan dat niet. Zonder norm wordt onderscheiding meningsvorming — en meningsvorming kan nooit bron zijn van leer of recht [¹⁶].

De mariale correctie is hier wezenlijk. Maria laat zien dat ware onderscheiding altijd plaatsvindt binnen de maat van het Kruis. Haar moederlijke nabijheid is geen alternatieve autoriteit, maar volledige transparantie voor Christus' wil. Wat niet door het Kruis wordt gedragen, kan geen norm worden, hoe breed het ook wordt gesteund.

V. Barmhartigheid voor de Geknakte Ziel

In een innerlijke meditatie (24 januari 1977) vergelijkt Marguerite haar eigen weg met die van de Heilige Theresia van Lisieux. Waar Theresia de afgrond zag en door Jezus in de armen werd genomen om niet te vallen, is Marguerite tot op de bodem van de afgrond gevallen:

"Theresia is de ziel die gevrijwaard bleef van het kwaad en de remedie kende; Marguerite komt vanuit haar eigen ervaring de arme zondaars meer nabij. Zij

zien in haar de Liefde die fouten vergeeft en vergeet, om zich enkel hun berouw te herinneren."

De missie van de kleine ziel is niet het heersen, maar het helpen opklimmen van door de zonde geknakte zielen. De enige behandeling voor menselijke mislukkingen is de Liefde die geneest.

De geschiedenis leert dat wanneer het volk of de kerkelijke leiders de smalle weg van de gehoorzaamheid verlaten en zwichten voor de druk van de massa — zoals bij het gouden kalf in de woestijn (Exodus 32) of bij het meegaan in seculiere tijdsgeesten —, de Kerk haar innerlijke dynamiek verliest. Waar men kiest voor de schijnzekerheid van maatschappelijke bijval, ontstaat geestelijke verblinding.

Conclusie

Synodaliteit hoort bij de orde van onderscheiding, niet bij die van normstelling. Maria — zoals Zij verschijnt in *Lumen Gentium* en in haar profetisch spreken te Lourdes en Fatima — bewaakt de Kerk bij het Kruis. Waar Zij ontbreekt als levende maatstaf, verliest synodaliteit haar kerkelijke stevigheid en wordt zij een experiment. Waar Zij wordt erkend, blijft onderscheiding wat zij moet zijn: luisteren in gehoorzaamheid, zoeken in waarheid, samen op weg — door het Kruis heen.

Laten we op weg gaan met de instelling van de kleine ziel:

1. **Blijven bij de gehoorzaamheid:** Geen eigen 'charismatische' vernieuwingen zoeken buiten het gezag van de Kerk en de Heilige Schrift om.
2. **Kiezen voor de kleinheid:** Erkennen dat de Kerk op haar best is waar zij de Kerk van de zwakken, de kleinen en de zondaars is die berouw tonen.
3. **Plaatsnemen onder het Kruis met Maria:** Luisteren naar de Heilige Geest in de stilte van het Kruis, waar Waarheid niet wordt berekend, maar gehoorzaam gedragen.

Als we deze nederige weg gaan, blijft de Kerk wat Zij wezenlijk is: het Lichaam van Christus, geleid door de Heilige Geest, op weg naar de Vader — door Kruis en Verrijzenis heen.

Pastoor Geudens, Smakt, 11 oktober 2026

Voetnoten

[^1]: Zie *Handboekje van de Kleine Ziel*, Hoofdstuk II, Nr. 4 ("Te vermijden vergissing"). Marguerite legde alle private openbaringen voor aan haar geestelijk

leidsman en de plaatselijke bisschop om de vereiste kerkelijke goedkeuring (*imprimatur*) te verkrijgen.

[^2]: Codex Iuris Canonici (CIC 1983), Canon 1752: "...prae oculis habita salute animarum, quae in Ecclesia suprema semper lex esse debet" (...*met het oog op het heil van de zielen, dat in de Kerk altijd de hoogste wet moet zijn*).

[^3]: *Lumen Gentium* (Dogmatische Constitutie over de Kerk, Tweede Vaticaans Concilie), nr. 58: "Zo vorderde ook de Zalige Maagd op haar pelgrimage van het geloof en bewaarde Zij haar eenheid met haar Zoon getrouw tot onder het Kruis..."

[^4]: *Lumen Gentium*, nr. 62: "Geen enkel schepsel kan immers ooit op één lijn worden gesteld met het mensgeworden Woord en de Verlosser..." (Zie ook nr. 60 over de unieke middelaarsrol van Christus).

[^5]: *Lumen Gentium*, nr. 62.

[^6]: Vergelijk de verschuiving van de conciliaire ecclesiologie van een mystiek Lichaam van Christus naar een maatschappelijk-bestuurlijk overlegmodel.

[^7]: Katechismus van de Katholieke Kerk (KKK), nr. 67 over de rol van private openbaringen ter verduidelijking van de ene publieke Openbaring.

[^8]: Boodschap van Lourdes (1858) aan de H. Bernadette Soubirous.

[^9]: Boodschap van Fatima (1917) aan Lucia, Francisco en Jacinta.

[^10]: *Lumen Gentium*, nr. 58.

[^11]: CIC 1983, Can. 1752.

[^12]: *Dei Verbum* (Dogmatische Constitutie over de Goddelijke Openbaring), nr. 10.

[^13]: *Lumen Gentium*, nr. 8 en 12.

[^14]: *Lumen Gentium*, nr. 63 (Maria als typus en icoon van de Kerk).

[^15]: CIC 1983, Can. 212 §2-3 in verhouding tot Can. 752 over de gebondenheid aan het Magisterium.

[^16]: *Dei Verbum*, nr. 10: "Het Magisterium staat niet boven het Woord van God, maar dient het..."